
Unisex-kuosimalliston suunnittelu Melli EcoDesign - lastenvaatemerkille



Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Muotoilun ko

Visamäki, kevät 2015

Essi Raivio

Essi Raivio



VISAMÄKI
Muotoilun koulutusohjelma
Jalkine

Tekijä	Essi Raivio	Vuosi 2015
Työn nimi	Unisex-kuosimalliston suunnittelu Melli EcoDesign -lastenvaatemerkille	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössä suunnitellaan kotimaiselle lastenvaatevalmistajalle Melli EcoDesignille unisex-kuosimallisto, jota on tarkoitus käyttää 36 - 140 cm:n kokoisissa lastenvaateissa kevät/kesä 2016 sesongissa. Unisex-teeman ja värien lisäksi kuosit suunnitellaan myös tyypillisissä sukupuolisidonnaisissa väreissä, jotta valmis mallisto vastaa toimeksiantajan asiakkaiden ja jälleenmyyjien toiveisiin mahdollisimman laajasti. Valmiin kuosimalliston lisäksi työssä perehdytään myös suunnitteluprosessiin ja inspiraatioon malliston takana. Työn tärkein tavoite on toimeksiantajalle soveltuvan kuosimalliston suunnittelu, mutta tavoitteena on myös kehittää taitoja kuosisuunnittelijana.

Tulokseen päästään tarkastelemalla yhteistyöyrityksen tuotteita ja tämänhetkisiä kuoseja sekä värejä. Lisäksi kartoitetaan kilpailijoita ja heidän tuotteitaan Suomessa ja muualla Pohjoismaissa. Olennaisena osana kuosimalliston suunnitteluun liittyy toimeksiantajan toive mahdollisimman sukupuolineutraalista teemasta ja väreistä. Tähän päästään havainnoimalla tämänhetkisiä ja 1970-luvun unisex-lastenvaatteita. Havainnoinnin avulla vertaillaan myös kilpailijoiden unisex-kuoseja ja -värejä sopivan värimaailman ja teeman löytämiseksi. Tämän lisäksi opinnäytetyössä tutustutaan rotaatiopainotekniikkaan sekä erilaisiin tekstiilialan standardeihin.

Työn tuloksena syntyy unisex-teemainen kuosimallisto, joka sisältää neljä erilaista kuosia kolmessa eri väri vaihtoehdossa. Mallisto koostuu kuoseista Puputti, Satukarhu, Peuraperhe ja Leikkivät ketut ja ilmentää tilaajan toiveita ja vastaa kaikkiin sille asetettuihin tavoitteisiin.

Avainsanat Kuosimallisto, unisex, lastenvaatteet

Sivut 45 s. + liitteet 5 s.



Visamäki
Degree program in Design
Footwear

Author	Essi Raivio Year 2015
Subject of Bachelor's thesis	Designing a Unisex Print Collection for Children's Clothing Brand Melli EcoDesign

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to design a unisex print collection for Melli EcoDesign, a Finnish children clothing manufacturer. The collection was meant to be used in the spring/summer 2016 season. Besides the unisex theme and colors, the prints were also designed in typical gender-related colors like pink and blue so that the collection would meet the expectations of the cooperation partner's clients and retailers as widely as possible. Along with the finished print collection, this thesis also took a closer look at the design process and inspiration behind the collection. The most important purpose for the thesis was to design a suitable print collection for the client but the goal was also develop skills as a print designer.

The results were accessed by examining the cooperation partner's products and current prints and colors. The thesis also studied competitors and their products in Scandinavia. The essential part of the design was also the partner's wish for the unisex theme and colors. To get there, it was important to examine the current unisex children's clothing as well as unisex clothes in the 1970s. For finding the right theme and color scene, the thesis also compared competitors' unisex prints and colors. In addition, the thesis also explored the rotary print method and different standards of textiles.

As the result, a unisex theme print collection was designed including four different prints in three colorways. The collection consists of prints called Puputti, Satukarhu, Peuraperhe and Leikkivät ketut and it expresses the cooperation partner's desires and meets all the expectations.

Keywords Print collection, unisex, child clothing

Pages 45 p. + appendices 5 p.



SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
1.1	Aiheen valinta	1
1.2	Prosessikaavio	2
1.3	Ydinkysymykset ja aineisto	3
2	TOIMEKSIANTAJA	4
2.1	Toimeksiantajan esittely.....	4
2.1.1	Ekologisuus toimeksiantajan tuotteissa	5
2.1.2	Kilpailijat.....	5
2.2	Unisex-lastenvaatteet	8
2.3	Kuosien painaminen.....	10
3	KUOSIMALLISTON INSPIRAATIO.....	13
3.1	Brief.....	13
3.2	Inspiraation haku	14
3.2.1	Satujen kuvitus, Rudolf Koivu	15
3.3	Moodboard	16
3.4	Väripaletit.....	17
3.5	Tarina kuosien taustalla.....	19
4	KUOSIEN SUUNNITTELU	19
4.1	Luonnostelu.....	20
4.2	Tyylin kehitys.....	21
4.3	Toimeksiantajan palaute.....	24
4.4	Lapsekkuuden hakeminen kuoseihin	25
4.5	Lopullisten kuosien piirtäminen.....	26
5	LASTEN KUOSIMALLISTO MELLI ECODESIGNILLE.....	26
5.1	Puputti	28
5.2	Peuraperhe.....	31
5.3	Leikkivät ketut.....	34
5.4	Satukarhu.....	37
5.5	Esityskuvat kuosien unisex-väreistä.....	40
6	YHTEENVETO JA POHDINTA.....	41
6.1	Pohdintaa omasta prosessista	42
	LÄHTEET	44

Liite 1	Haastattelu Melli EcoDesignille
Liite 2	Haastattelu Nanso Groupin edustajalle Taija Uittiluodolle
Liite 3	Hilkka Haahti, katkelma sadusta Kolme karhua, 1918



1 JOHDANTO

Opinnäytetyössä suunnitellaan kotimaiselle lastenvaatevalmistajalle kuosimallisto käytettäväksi erilaissa 36 - 140 cm:n kokoisissa lastenvaatteissa kevät/kesä 2016 sesonkiin. Valmiin malliston lisäksi opinnäytetyöntekijä perehtyy prosessiin malliston suunnittelun takana ja pyrkii selvittämään kuosien suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä. Opinnäytetyön aihe ja teema valittiin omien kiinnostuksien pohjalta sopivan yhteistyöyhteyden löytyttyä.

1.1 Aiheen valinta

Opinnäytetyön aiheeksi valitsin kuosisuunnittelun, sillä se kiinnostaa monen muun muotoilijan tehtävän ohella, mutta siitä ei ole vielä kunnollista näytettä portfolioissani. Suunnittelijana ja muotoilijana haluan pysyä monialaisena ja kyetä työskentelemään monenlaisten tehtävien parissa jalkinesuunnittelun ulkopuolella. Tämän takia aiheeksi rajautui lasten vaatteissa käytettävät kuosit, sillä aikaisempaa kokemusta lapsille suunnatusta suunnittelusta minulla ei ole ja haluan jatkuvasti kehittää osaamistani tekemällä töitä mukavuusalueen ulkopuolella. Lasten kuosien maailma on hyvin laaja, ja antaakin runsaasti mahdollisuuksia kehittää osaamista kuosisuunnittelijana.

Tulevaisuudessa toivon työllistyväni muuten kuin käsityöläisenä, joten siksi en halunnut sisällyttää käsityömaista tekemistä opinnäytetyöhön. Lisäksi tietokoneella työskentely, muun muassa Adobe Illustrator -ohjelmalla on minulle hyvin luontevaa. Halusin kuitenkin tehdä työssä jotain konkreettista ja päästä käyttämään luovuutta, joten pelkkä tutkimustyö ei siksi ollut edes vaihtoehtona opinnäytetyön aiheeksi.

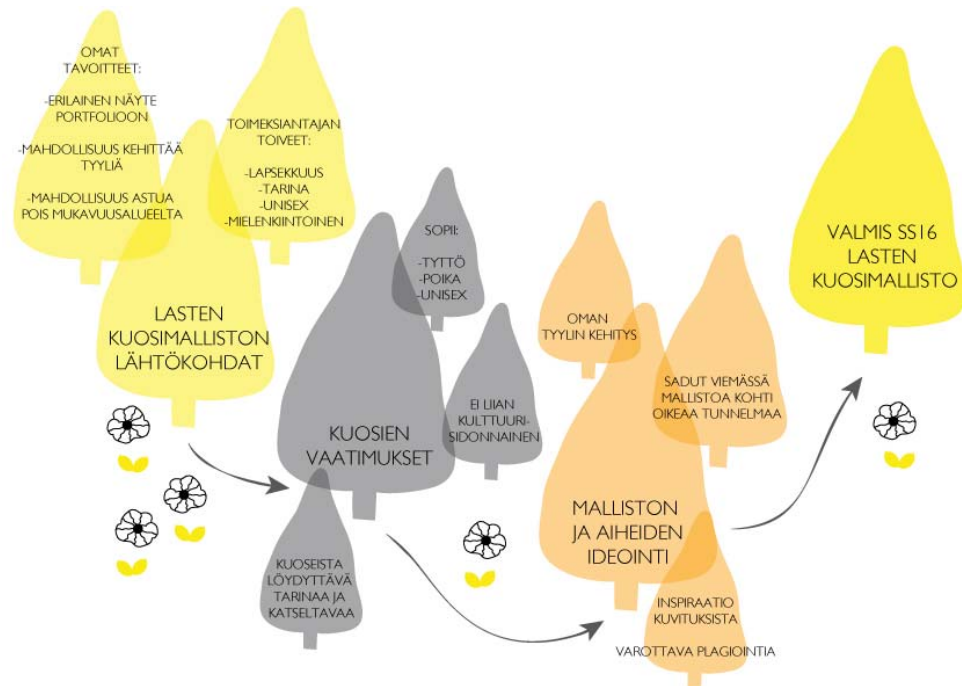
Opinnäytetyön halusin toteuttaa yhteistyössä kotimaisen yrityksen kanssa, jotta saisin siitä mahdollisimman paljon hyötyä tulevaisuutta ajatellen. Koen luontevaksi kohderyhmälähtöisen suunnittelun, joten oikealle yritykselle ja tämän kohderyhmälle suunnittelu kiinnostaa ja ajaa prosessia paremmin eteenpäin kuin kuvitteelliselle toimeksiantajalle tai itselle työskentely. Tekemällä opinnäytetyö yritykselle saadaan myös välitöntä palautetta kuosien toimivuudesta.

Opinnäytetyön tavoitteena on saada aikaan kaupallinen kuosimallisto, joka vastaa yhteistyöyhteyden tarpeita ja toimii useissa yrityksen tuotteissa. Oma tavoitteeni projektille on kehittää kädenjälkeä kuosisuunnittelijana, oppia lisää kankaan teollisesta painamisesta sekä saada näyttävä ja erilainen työnäyte portfolioon.

Opinnäytetyöhön kuuluu kuosien suunnittelun lisäksi värien määrittäminen Pantone textile -koodeilla. Valmiit kuosit toimitetaan tilaajalle raportteina, joissa on värien lisäksi määritelty raportin toistuvuus ja koko. Työhön ei kuulu

kuosien painattaminen, vaan niiden tuotteistaminen ja tilaaminen jää toimeksiantajalle. Kuosien käyttämisestä osana kevään 2016 mallistoa sovitaan erikseen toimeksiantajan kanssa projektin päätyttyä.

1.2 Prosessikaavio



Kuva 1. Työn prosessikaavio

Työn prosessikaavio kuvaa työn pääpiirteistä etenemistä ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Jo suunnittelun lähtökohdissa tulee huomioida suunnittelijan sekä toimeksiantajan tavoitteet mahdollisimman kattavasti. Suunnittelijan tavoitteena on saada erilainen työnäyte portfolioon sekä halu kehittyä ammatillisesti prosessin aikana. Yhteistyöyritys taas toivoo saavansa mahdollisimman kaupallisia ja toimivia kuoseja käytettäväksi useissa erilaisissa tuotteissa ja myytäväksi lukuisille jälleenmyyjille eri puolella Eurooppaa.

Yhteistyöyrityksen toiveesta työn tuloksena syntyvälle mallistolle on asetettu myös muita vaatimuksia. Kuosien teeman tulee olla unisex eli kummallekin sukupuolelle sopiva, mutta kuosit tullaan kuitenkin toteuttamaan myös perinteisillä sukupuolisidonnaisilla väreillä, kuten vaaleanpunainen ja sininen, sillä osa yrityksen asiakkaista ja jälleenmyyjistä toivoo selkeästi sukupuolieroteltuja vaatteita. Syntyvän malliston aiheiden on toimittavat useissa eri maissa, sillä toimeksiantajalla on jälleenmyyntiä myös kotimaan ulkopuolella. Tämän lisäksi kuosien tulee soveltua pienille lapsille ja olla kiinnostavia katsella.

Ideointiin ja luonnosteluun haetaan inspiraatiota erilaisista saduista ja niiden kuvituksista. Luonnostellessa tulee kuitenkin huomioida, että suunnittelijan kädenjälki näkyy tarpeeksi syntyvissä hahmoissa ja että hahmot on mahdollista yhdistää useampaan elementtiin samassa kuosissa yksityiskohtien lisäämiseksi.

Koska työ eroaa suuresti tekijän muista töistä, joudutaan osaamista kehittämään uuteen suuntaan projektin aikana. Kuosien pitää siis heijastella tekijän tyyliä mutta kuitenkin ne täytyy sovittaa toimeksiantajan omaleimaiseen ja vahvaan ilmeeseen. Näistä lähtökohdista, vaatimuksista ja ideoista syntyy mielenkiintoinen ja kaupallinen lasten kuosimallisto, johon sekä tekijä että työntilaaaja voi olla tyytyväinen.

1.3 Ydinkysymykset ja aineisto

Opinnäytetyössä etsitään vastausta kysymykseen:

Millainen on Melli EcoDesignille sopiva lasten kuosimallisto?

Vastauksen helpottamiseksi työ puretaan osiin lisäkysymysten avulla:

Millainen on unisex-värimaailma?

Mikä aihe sopii unisex-kuoseihin?

Kuinka sopivan aihealueen voi löytää globaalisti tunnetuista saduista?

Minkälainen on tyylini piirtää kuoseja?

Kuinka kuoseja painetaan rotaatiopainomenetelmällä?

Vastaamalla kysymyksiin saadaan kokoon aineisto, jolla helpotetaan kuosimalliston suunnittelua, prosessia sekä havainnoidaan työn osapuoliin vaikuttavia tekijöitä. Vastausta kysymyksiin haetaan muun muassa tutustumalla kotimaiseen lastenvaatteiden historiaan ja erityisesti 1970-luvun lastenvaatteisiin, unisex-käsitteeseen ja sen historiaan, toimeksiantajan kilpailijoihin sekä kevät/kesä 2016 sesongin trendiennustuksiin. Kerättyä materiaalia havainnoimalla ja analysoimalla saadaan tärkeää tietoa muun muassa väreistä, kuoseista ja kuosien tämänhetkisistä teemoista. Yhteistyöyrityksestä ja sen asiakkaista haetaan tietoa haastattelemalla yrityksen perustajaa. Tietoa kankaanpainannasta saadaan asiantuntijahaastattelulla, joka tehdään toimeksiantajan käyttämän painotalon edustajalle. Lisäksi työssä tutustutaan erilaisiin tekstiilialan standardeihin. Inspiraatio syntyvälle mallistolle haetaan vanhoista Rudolf Koivun kuvituksista ja saduista.

Opinnäytetyön tärkeimmät menetelmät ovat asiantuntijahaastattelut painotalolle sekä toimeksiantajalle. Työssä hyödynnetään myös runsaasti kuvallisen materiaalin havainnointia ja vertailua, sillä painettua tietoa kuosien suunnittelusta ja unisex-vaatteista on saatavilla vähän. Kuvamateriaalia haetaan muun muassa toimeksiantajalta, kilpailijoilta sekä trendiennustuksista.

2 TOIMEKSIANTAJA

2.1 Toimeksiantajan esittely

Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä kotimaisen lastenvaatemerkin Melli EcoDesignin kanssa (nettisivut www.melliecodesign.com, yhteyshenkilönä yrityksen perustaja Marica Jensen). Yrityksen perustaja huomasi tarpeen tuotteillaan, kun hän synnytti esikoisensa ennenaikaisesti 2010. Pienelle, alle 40 cm pitkälle lapselle oli täysin mahdotonta löytää sairaalakäyttöön sopivia laadukkaita ja mukavia vaatteita ekologisuudesta puhumattakaan. Niinpä yritys perustettiin vuonna 2012 ajatuksena valmistuttaa ekologisia, kotimaisia ja laadukkaita lastenvaatteita, jotka oli suunniteltu pienen lapsen herkkää ihoa ajatellen.

Toiminnallisuus ja käytettävyys ovat tärkeitä kriteereitä toimeksiantajan vaatteiden suunnittelussa. Vaatteet ommellaan aina 100-prosenttisesta luomupuuvillasta, joka on käytössä kestävä, pehmeä ja allergisoimatonta. Vaatteiden kaavoituksessa pyritään minimoimaan pieniä lapsia hiertävät saumat ja esimerkiksi kokolaput on joissain malleissa sijoitettu vaatteiden ulkopuolelle käyttömukavuuden parantamiseksi. Keskosten vaatteissa on myös huomioitu niiden toimivuus sairaalakäytössä.

Yritykselle on ominaista runsaiden kuosien ja värien käyttö. Tällä hetkellä suurin osa kuoseista on kuosisuunnittelija Leena Rengon käsialaa. Toimeksiantajalle on tärkeää, että lapsi haluaa pukeutua vaatteisiinsa ja siksi niiden onkin oltava leikkisiä ja mukavia lapsen katsella. Yksi yrityksen toiveista yhteistyölle onkin se, että kuoseista löytyisi mahdollisimman paljon tarinaa ja tutkittavaa lapsille. Kuosien tärkeydestä yrityksen imagolle kertoo myös se, että yritys haluaa olla mukana prosessissa kehittämässä ideoita niin paljon kuin mahdollista.



Kuva 2. Esimerkkejä toimeksiantajan tuotteista, kuosien suunnittelu Leena Renko

Tällä hetkellä yritys valmistuttaa mallisuojaattuja vaatteita keskosten lapsille koossa 36 - 50 cm. Tämän lisäksi valikoimasta löytyy muun muassa vaatteita vauvoille koossa 50 - 80 cm sekä leikki-ikäisille lapsille 80 - 140 cm:n kokoisina. Yritys valmistuttaa myös torkkupeittoja, vuodetekstiileitä sekä äitiysvaatteita.

Kaikille yrityksen tuotteille on myönnetty Suomen Avainlippu –tunnus, sillä tuotteiden materiaali kudotaan kankaaksi, tuotteet suunnitellaan, painetaan ja ommellaan Suomessa. Tuotteiden koko tuotantoketju on siis niin kotimainen kuin vain mahdollista.

Kotimaan oman verkkokaupan lisäksi tuotteita myyvät lukuisat jälleenmyyjät muun muassa Suomessa, Ranskassa, Hollannissa, Belgiassa ja Saksassa. Suomessa tuotteita jälleenmyyvät myös lukuisat kivijalkamyymälät. Suurissa ketjuissa toimeksiantajan tuotteita ei ole saatavilla.

2.1.1 Ekologisuus toimeksiantajan tuotteissa

Yhtenä syynä yrityksen perustamiselle oli ekologisten vaatteiden puuttuminen lastenvaatetuksesta kokonaan. Tähän kysyntään Melli EcoDesign vastasi alkamalla valmistuttaa tuotteensa ihoystävällisestä luomupuuvillasta. Puuvilla on kasvatettu Kreikassa ja sen viljelyssä käytetään ainoastaan luonnonmukaisia lannoitteita. Lisäksi puuvillalle on myönnetty GOTS-sertifikaatti (lyhennelmä sanoista Global Organic Textile Standart, www.globalstandart.org).

GOTS-standardi on laaja tekstiilien ekologisuuden ja eettisyyden sertifikaatti, joka kattaa koko tuotantoprosessin luonnonmukaisesti viljelystä raaka-aineesta koko tuotantoketjun läpi lopulliseen tuotteeseen asti. Tuotantoketjussa otetaan huomioon myös ihmisten ja eläinten turvallisuus ja hyvinvointi. Tämän lisäksi lapsityövoiman käyttö on kokonaan kielletty. Myös kuosien väriaineet ovat ympäristöystävällisiä Ökö-Tex 100 -standardilla merkittyjä vesiliukoisia värejä.

Ekologisuuteen ja eettisyyteen liittyy myös tuotteen käyttöiän pidentäminen ympäristön kuormittamisen ja jätteen määrän vähentämiseksi. Luomupuuvilla on kudottu superkampalangaksi, eli se on pitkäkuituista eikä näin ollen nukkaannu käytössä niin helposti kuin tavallinen puuvilla. Vaate säilyy hyväkuntoisena pesusta toiseen ja lapselta seuraavalle. Lastenvaatteet kaavoitetaan aina tuplakokoisiksi (kokomerkintä esimerkiksi 80 - 86 cm), jotta lapsi pystyy kasvaessaan käyttämään samaa vaatetta pidempään. Vaatteiden väreissä ja kuoseissa suositetaan unisex -aiheita, jolloin pieneksi jäänyt vaate voidaan vielä kierrättää seuraavalla lapselle sukupuolesta riippumatta.

2.1.2 Kilpailijat

Kotimaassa Melli EcoDesign on rajannut toimialueensa tarkasti (kotimaisuus, laatu ja ekologisuus), mutta silti sille löytyy runsaasti kilpailijoita jo Suomesta. Tekemässäni sähköpostihaastattelussa yritys mainitsee kotimaassa kilpailijoihinsa muun muassa seuraavat lastenvaatevalmistajat: Papu, Kimperi, Aarrekid, Metsola ja Nosh Organics. Muualla Euroopassa kilpailijoiksi voidaan nostaa esimerkiksi ruotsalaiset merkit kuten me&i, Eggkids, Småfolk, Snoozy ja IdaT. Esimerkkejä kilpailijoiden tuotteista kuvissa 3 ja 4.



Kuva 3. Esimerkkejä kilpailijoiden kuoseista kotimaassa (Papustories, Metsola, Ratkiriemu, Bambinogoodies)



Kuva 4. Esimerkkejä kilpailijoiden kuoseista ulkomailla (IdaT, Binkkids, Lekmer, Småfolk)

Kotimaisista kilpailijoistaan Melli EcoDesign eroa tavassa käyttää kuoseja ja värejä. Kilpailijoihin verrattuna tuotteet ovat värikkäitä ja kuosit eläväisempiä ja runsaampia. Kuosit myös näkyvästi hallitsevat toimeksiantajan tuotteita ja määrittelevät koko yrityksen ulkoasun. Selkeät ja yksinkertaiset graafiset elementit, kuten raidat, eivät yleensä kuulu toimeksiantajan lastenvaatteiden tyyliin, mutta näkyvät kilpailijoiden tuotteissa. Kaikkien yritysten Suomessa myytävät tuotteet vastaavat hinnoittelultaan toisiaan.

Pohjoismaisiin brändeihin verrattuna Melli EcoDesignin tyyli muistuttaa enemmän kilpailijoitaan muun muassa runsaassa värien käytössä ja kuosien laajassa kirjossa. Toki pohjoismaisilta kilpailijoilta löytyy myös rauhallisempia ja graafisempia kuoseja.

Klassinen raita esiintyy jossain muodossa lähes kaikilla kilpailevilla merkeillä, mutta niihin verrattuna toimeksiantajan ainoa raitakuosi näyttää ehkä jopa hieman liian rauhalliselta ja hillityltä. Kyseinen kuosi näyttäisi olevan suunnattu täysin toiselle kohderyhmälle kuin yrityksen muut tuotteet ja se muistuttaa vahvasti kilpailijan Polar O. Pyretin yhtä tunnetuinta kuosia. Kuosit vertailun vuoksi vierekkäin kuvassa 5. Tässä voisi olla yksi mahdollisuus suunnitella toimeksiantajalle klassinen raitakuosi, joka todella sopii yrityksen ilmeeseen ja asettuu kilpailemaan toisten valmistajien vastaavien kuosien kanssa. Vaikka raitakuosi ei varsinaisesti täytä tehtävänantoa yksityiskohtaisesta ja tarinaa sisältävästä kuosista, voisi sen kuitenkin suunnitella osaksi mallistoa tukemaan muita, runsaampia kuoseja. Ideaa kuosista täytyy harkita ja katsoa sen tarpeellisuus prosessin edetessä.



Polar O. Pyret



Melli EcoDesign

Kuva 5. Polar O. Pyretin sekä toimeksiantajan raitakuosit (Babyccino kids)

2.2 Unisex-lastenvaatteet

Unisex-vaatteet eli miehille ja naisille sopivat, samanlaiset vaatteet ilmestyivät katukuvaan 1960-luvun lopulla, kun naiset alkoivat pukeutua miesten pukujen lailla leikattuihin liiveihin ja housuihin. 1970-luvulla elettiin säästäväisesti ja vaatteita ommeltiin itse vaikka tehdasvalmisteisten vaatteiden valikoima laajeni. Koko perhe saattoi pukeutua samankuosisiin vaatteisiin - usein Marimekon raitakuoseihin. Näin aikuisten muodista tuttu unisex-käsite alkoi siirtyä lastenvaatteisiin (Hänninen, Nummelin ja Teerijoki 2008). Tyttö- ja poikalapsille sopivat vaatteet olivat taloudellisia, sillä niitä voitiin kierrättää aina lapselta toiselle. Väreinä vaatteissa toistuivat erilaiset ruskean ja keltaisen sävyt, kuosimaailmassa suosittuja teemoja olivat mm. leijonat, norsut ja raidat. Myös äitiyspakkauksen tuotteet valittiin edustamaan mahdollisimman sukupuolineutraalia linjaa. Tyttöjen ja poikien vaatteet alkoivat erota toisistaan taas 1980-luvun lopulla.

2000-luvulle tultaessa lastenvaatemuodissa alkoi sen ensimmäinen kertaistyyli, retro. Tässä yhteydessä sanalla retro tarkoitetaan juuri 1970-luvulla valmistettuja vaatteita (Hänninen, Nummelin ja Teerijoki 2008). Kertaistyyli oli ehkä vastaisku vallinneelle kertakäyttökulttuurille ja eettisesti ajattelevat vanhemmat halusivat kierrättää pieneksi jääneitä lastenvaatteitaan tehokkaammin. Unisex-vaatteet mahdollistivat laajemman kierrätyksen, sillä seuraavan lapsen sukupuolella ei ollut väliä, vaate kun kävi niin tytölle kuin pojallekin. Ruotsissa yhä useampi vaatevalmistaja on lisännyt unisex-vaatteet mallistoihinsa ja ilmiö on nopeasti leviämässä Suomeenkin (Kotimaa 2012). Tällä hetkellä unisex-kuoseissa suositaan graafisten teemojen, kuten raitojen, ohella erilaisia eläin- ja luontoaiheita ja niitä löytyy monien valmistajien valikoimasta.

Työn taustalle kartoitettiin tämänhetkistä lasten unisex-vaatteiden tarjontaa tutustumalla eri vaatemarkkien nettikauppoihin niin Suomessa kuin Ruotsissa. Kartoituksessa etsittiin tuotteita, joita valmistaja markkinoi unisexinä. Vaikka kummallekin sukupuolelle sopivia vaatteita oli tarjolla paljon, vain muutamissa tuotteissa esiintyi suoraan sana unisex (kuvat 6, 7 ja 8). Muissa tuotteissa ja toisilla valmistajilla vaatteiden sopivuus unisex-kategoriaan jätettiin asiakkaan vastuulle.



Kuva 6. Esimerkkejä Metsola-merkin unisex-tuotteista (Metsola)



Kuva 7. Polar O. Pyretin unisex-tuotteita lapsille (Polar O. Pyret)



Kuva 8. Nosh Organics:n unisex-tuotteita lapsille (Nosh Organics)

Osassa vaatteista on selkeästi erotettavissa vahvoja 70-luvun vivahteita esimerkiksi värien käytön osalta. Kilpailijatutkimuksen perusteella kummallekin sukupuolelle sopivat erilaiset ruskean, keltaisen, oranssin ja harmaan sävyt. Myös kirkas punainen, turkoosi ja sininen esiintyvät kilpailijoiden unisex-malleissa usein. Yllätyksenä esiin nousi vaaleanpunaisen

käyttö esimerkiksi Nosh Organics ja Polar O. Pyret -merkkien raitakuoseissa. Hiljattain osa vaatemerkeistä onkin alkanut rikkoa perinteisten unisex-vaatteiden rajoja lisäämällä niihin jommallekummalle sukupuolelle ominaisia värejä ja kuvastoja, mutta ne kuitenkin toteutetaan edelleen unisex-vaatteille tyypillisellä tavalla (Vaatekaappi n.d).

Runsaista kuoseja vaatteissa oli tarjolla hyvin vähän, sen sijaan valmistajat suosivat enemmän raitoja ja muita graafisia elementtejä. Vertailun vuoksi alla kuvia toimeksiantajan unisex-malleista, joissa printtien runsaus ja värit ovat pääosassa:



Kuva 9. Toimeksiantajan unisex-tuotteita

Runsaan kuosin käyttö unisex-malleissa voikin toimia tapana erottua kilpailijoista ja parantaa omaa kilpailuasemaansa kuluttajien keskuudessa. Runsaisiin printteihin päätettiin keskittyä myös tässä projektissa ja jättää pois kaikista yksinkertaisimmat klassiset graafiset elementit, kuten aikaisemmin esillä olleet raidat.

2.3 Kuosien painaminen

Toimeksiantaja painattaa tuotteensa tällä hetkellä kahdessa kotimaisessa painotalossa, Nanso Groupilla sekä Prinscorpiolla. Koska itselläni ei ole kokemusta kankaiden teollisesta painamisesta, haettiin tietoa kankaiden painattamisesta olemalla yhteydessä toiseen tehtaista, Nanso Groupin tekstiilipainoon Nokialla. Tehtaalla tuotetaan pääasiassa vain Nanson omia painotuotteita, mutta vaihtelevasti yritys ottaa myös muiden toimeksiantajien tilauksia. Työtä varten haastateltiin yrityksen painovastaavaa Taija Uittoluotoa ja tämän lisäksi myös vierailtiin tehtaalla tutustumassa painon toimintaan.

Paikan päällä tiloja esitteli ja kysymyksiin vastasivat osastopäällikkö Paula Valonen sekä tekstiilisuunnittelija Eeva-Maija Sovero-Syväpää.

Toimeksiantajan kankaat Nanson tekstiilipainossa on pääsääntöisesti painettu rotaatiopainotekniikalla. Tämä siis tarkoittaa, että kangas kulkee koko leveyden mittaisen, pyörivän sapluunan alta (kuva 10). Sapluunoita voi olla 1 - 6 kappaletta ja kullakin voidaan painaa yhtä väriä. Kankaaseen painetaan kaikki värit yhdellä kertaa.



Kuva 10. Yhden sapluunan rotaatiopaino Nanso Groupin tehtaalla

Ulkopuoliselle tilaajalle minimitilaus yhtä kuosia on 500 metriä. Määrä vaikuttaa suurelta, mutta Nanso Group on laskenut sen olevan määrä, jolla kankaan metrihinta asiakkaalle ei kohoa liian korkeaksi. Vaikka rotaatiopaino on tekniikkana nopea (500 metrin mittaisen kankaan painoon menee alle 60 minuuttia), vievät valmistelut ennen painon aloittamista aikaa ja lisäksi laserilla valotetut sapluunat ovat kalliita. Yksi koko kankaan levyinen sapluuna maksaa 300 euroa, joten pelkästään uudelleenkäytettävät sapluunat neliväriseen kuosiin, joita syntyvän mallistonkin on tarkoitus kooostua, maksavat 1200 euroa. Myös itse painoprosessissa käsin sekoitettua väriä menee hukkaan koneen letkuihin ja muihin osiin jopa 10 litraa kutakin väriä kohden.

Ennen sapluunoiden tekoa kaikki kuosit kulkevat Nanson omien piirtäjien kautta, jotka varmistavat, että raportti toistuu oikein ja että lopputuloksesta saadaan toivotunlainen. Kankaalle painettaessa väri leviää aina hieman, joten jos alkuperäisessä suunnitelmassa toivotaan viivan paksuudeksi 1 mm, muuttaa Nanson tekstiilisuunnittelija sen paksuutta sapluunaan esimerkiksi 0,2 millimetrin verran kapeammaksi. Näin valmiissa tuotteessa viivan paksuus on todella suunnittelijan toivoma 1 mm. Käytännössä katsoen kuosit piirretään

kokonaan uudestaan ennen sapluunoiden valottamista laserilla. Kuosit piirretään erillisellä, kuosien tekoon tarkoitettulla ohjelmalla. Ohjelmaan on kuitenkin mahdollista tuoda muun muassa Illustrator- ja PDF-tiedostoja, joten painoon menevien kuosien toimitusmuodolla ei ole niin suurta merkitystä. Ohjelmasta kuosi tuodaan valotuslaserilla pikseligrafiikkana eli valokuvana.

Tämän jälkeen vastuu kuosin oikeasta toteutuksesta siirtyy värilaboratorion puolelle, jossa värit sekoitetaan täysin manuaalisesti vastaamaan suunnittelijan toivomaa väriä. Mallivärit voidaan toimittaa esimerkiksi kangaspaloina tai Pantone-koodeilla. Kun haluttu väri on löydetty, kirjoitetaan sen resepti tarkasti ylös, jotta värin sekoittaminen täysin samanlaiseksi on mahdollista jatkossakin.

Toimeksiantajan tuotteisiin Nanso käyttää aina Ökö-tex 100 -standardin mukaisia myrkyttömiä, vesiliukoisia reaktiivivärejä, jotka värjäävät kerralla läpi koko kankaan kuidun. Kankaasta tulee siis niin sanotusti läpivärjättyä. Reaktiiviväreillä kankaan pinnasta saada myös mahdollisimman kestävä ja miellyttävä käytössä.

Kun värit ovat sekoitettu ja sapluunat valotettu, painetaan kuosia 0,5-1 metrin kappale kaikissa väreissä, minkä jälkeen se hyväksytetään tilaajalla. Jos tilaaja on tyytyväinen, painatetaan kuosi ja toimitetaan valmiina pakkana toimeksiantajalle. Ennen kankaiden toimittamista ne jälkikäsitellään pesemällä ja silittämällä sekä varmistamalla, että painojälki on tasalaatuista. Painetun kankaan jälkikäsitely valitaan aina vastaamaan tilaajan tarpeita, Melli EcoDesignin tapauksessa jälkikäsitelyssä pyritään aina mahdollisimman pehmeään painojälkeen, joka tuntuu mukavalta pienen lapsen päällä.

Painotalolla käynti ja asiantuntijoiden kanssa keskustelu auttoivat saamaan myös taloudellisen näkökulman työhön, jota kaupallisena suunnittelijana arvostin todella paljon. Esimerkiksi taloudellinen painokangas on sellainen, josta pystyy leikkaamaan vaatteiden kappaleita kahdessa suunnassa niin, ettei osa kuvioista käänny väärin päin, esimerkkinä kuva 11. Näin pystytään säästämään tilaa ja hukkaa kankaasta jää vähemmän. Alla olevista esimerkikankaista vasemman puoleista pystyy leikkamaan kahteen suuntaan, eikä kuvioiden kääntymistä huomaa, kun taas oikeanpuoleisessa muun muassa tuoli ja eläinhahmot kääntyisivät ylösalaisin, mikäli kaava asetettaisiin kankaalle toisin päin.



Kuva 11. Vasemmalla kahteen suuntaan leikattava kuosi, oikealla vain yhteen suuntaan leikattava (Pispanpuu, Mtv)

Vierailun aikana sain mielenkiintoisia vinkkejä ja näkökulmia. Päätin myös harkita kahteen suuntaan leikattavan kuosin tekoa, sillä se istui hyvin taloudellisen suunnittelun arvomaailmaan ja ajattelin toimeksiantajankin arvostavan sitä, vaikka suurin osa Melli EcoDesignin nykyisistä kuoseista on vain yhteen suuntaan leikattavia.

3 KUOSIMALLISTON INSPIRAATIO

Kuosimalliston suunnittelu alkoi toimeksiantajalle tehdyn sänköpostihaastattelun pohjalta, josta koottiin toimeksianto. Toimeksiantajan puolesta satiin projektiin hyvin vapaat kädet, joten kunnollisen toimeksiannon kokoaminen oli prosessin aloituksen kannalta oleellista.

3.1 Brief

Ennen varsinaisen luonnostelun ja malliston rakenteen hahmottamisen aloittamista tarvittiin tehtävänanto ja tavoitteet syntyvälle mallistolle. Brief muodostui haastattelun pohjalta, joka tehtiin Melli EcoDesignin toimitusjohtajalle Marica Jensenille projektin alussa. Haastattelussa (liite 1) pyrittiin kartoittamaan yhteistyöyrityksen toiveet ja mahdolliset rajoitukset mallistolle.

Haastattelusta saatiin tietää muun muassa tarve kolmelle erilaiselle värimaailmalle ja se, että yritys suosii koko kankaassa toistuvia all-over-kuoseja. Yrityksen historian aikana vastaan ei ollut tullut kuosia tai väriä, joka syystä tai toisesta ei olisi myynyt odotetulla tavalla, joten kaikki ideat ovat tervetulleita. Tällä hetkellä varsinkin Saksassa nousevana trendinä nähtiin vanhemman ja lapsen yhteensopivat vaatteet, unisex-aiheet sekä erilaiset retrohenkiset väritykset. Yritys ei myöskään ole huomannut suuria eroavaisuuksia nykyisten kuosien menekissä eri maiden välillä. Haastattelusta muodostunut kirjallinen brief alla:

Suunnittele pieni kuosimallisto (3-4 toistuvaa printtiä) käytettäväksi lastenvaatemallistossa kevät/kesä 2016 sesonkiin. Kaikki printit tulee olla saatavilla kolmessa eri väri vaihtoehdossa (väripaletit teemoilla tyttö, poika ja unisex/retro). Kuosien pohjaväriin tulee olla valkoinen (kudotun kankaan väri) ja tämän lisäksi siitä voi löytyä 2-4 muuta väriä. Kuoseissa tulisi olla paljon yksityiskohtia ja tarinaa pienille lapsille katsottavaksi, esimerkiksi erilaisia eläinhahmoja, ja raportti niissä voi olla suuri. Kuviodien koossa on kuitenkin huomioitava, että niistä on voitava valmistaa hyvinkin pienikokoisia vaatteita.

Tämä ohjeistus antaa vielä hyvin vapaat kädet suunnitteluun ja teeman valintaan. Siitä myös ilmenee osa niistä vaatimuksista, joita syntyvälle kuosimallistolle on asetettu. Tarinan ja sopivan värimaailman lisäksi työ ei saa olla liian kulttuurisidonnainen, vaan sen teeman on toimittava monessa hyvin erilaisessa kulttuurissa. Niiden tulee miellyttää niin jälleenmyyjiä kuin vanhempiaakin ja teemat tulee valita tarkkaan, jotta vältetään ikäviltä viittauksilta, esimerkkinä Zara-vaateketjun suunnittelema lastenpaita, joka muistutti suuresti keskitysleirien vankien vaatteita, kuva 12. Viittaus Holokaustiin oli suunnittelijan tietämättömyydestä johtuva virhe, jonka kaltaisilta on välttyttävä tässä kuosimallistossa.



Kuva 12. Zaran lastenpaita, joka muistutti suuresti keskitysleirien uhrien vaatteita (Rahmispossu)

3.2 Inspiraation haku

Inspiraation haku oli todella tärkeää prosessin kannalta, sillä oman tyylin löytäminen lastenkuosisuunnittelijana oli yksi projektin tavoitteista. Hiljattain

esillä olleet Marimekon kopiointikohut herättivät pelon, että tyyliin tulisi liikaa piirteitä toisten suunnittelijoiden töistä. Vaikka missään vaiheessa tarkoituksena ei ollut kopioida tyyliä muilta, pelättiin vaikutteiden silti näkyvän läpi töistä. Siksi inspiraatio päätettiin etsiä muista kuin lastenkuoseista ja uusista 2000-luvun kuvakirjoista. Inspiraatiota lähdettiin lopulta hakemaan vanhoista saduista, sillä toimeksiantaja oli maininnut tarinan tärkeyden kuoseissa. Neuvo otettiin siis kirjaimellisesti ja aluksi tutustuttiinkin eri maiden kansantarinoihin ja ympäri maailmaa tunnettuihin satuihin.

Etsiessäni kuosien taustalle kiinnostavaa tarinaa luin useita satuja ja kertomuksia, koko ajan vältellen niiden uusia kuvituksia. Internetistä selattiin eri maiden kansantarinoita ja etsittiin niistä yhteneväisyyksiä. Tarkastelin myös useita kirjastosta lainattuja kokoelmateoksia. Huomasin useiden tarinoiden sisältävän eri maiden tyypillistä eläimistöä, esimerkiksi hylkeet esiintyivät juuri islantilaisissa tarinoissa. Tästä päätinkin rajata kuosien hahmot pelkästään eläimiin, vieläpä mahdollisimman monissa tunnetuissa saduissa esiintyneisiin kuten hiiriin, jäniksiin ja kettuihin. Eläin- ja luontoaiheet sopivat hyvin myös tavoiteltuun unisex-teemaan ja niillä ajattelin pystyväni luomaan aiheiston, joka toimisi useassa maassa luomatta kaksoismerkityksiä kuluttajien mielissä.

Tarinaa etsiessä löysin useita lapsuuteni suosikki kuvittajan Rudolf Koivun teoksia. Erityisesti pidän hieman synkemmistä kuvituksista mm. H. C Anderssonin ja Grimmin veljesten saduissa. Päätinkin siirtää huomion kokonaan Koivun kuvittamiin teoksiin ja muihin julkaisuihin muun muassa postikortteihin.

3.2.1 Satujen kuvitus, Rudolf Koivu

Lapsuuteni suosikki satukirja oli kokoelma erilaisia Rudolf Koivun vesiväreillä kuvittamia satuja. En niinkään välittänyt saduista, mutta halusin aina oppia maalamaan kuin Koivu. Inspiraation haussa en heti tullut ajatelleeksi Rudolf Koivua, vaan hänen työnsä tulivat vastaan kansantaruja tutkiessa ja niin päädyttiinkin hakemaan innoitusta hänen töistään. Vesiväritöiden ja postikorttien ohella pidin todella paljon Koivun tussitöistä, joita löytyy muun muassa kokoelmasta Rudolf Koivun Satukirja, Otava (1990). Teokseen on koottu useita hänen kuvittamiaan satuja, joista jotkin ovat hänen omiaan, toiset vanhoja kansantaruja tai toisten kirjailijoiden luomuksia. Alla kaksi esimerkkejä kirjan kuvituksista.



Kuva 13. Esimerkkejä minua inspiroineista Koivun tussitöistä (Rudolf Koivun satukirja, Otava (1990))

Yllä olevissa kuvissa kiinnosti erityisesti Koivun tapa käyttää viivaa ja hänen tyyliinsä luoda sillä erilaisia pintoja hyvin suurpiirteisestikin. Vaikka tyyli kiinnostikin, en suoraan voinut käyttää sitä työssä, sillä se ei olisi sopinut briefiin ja toimeksiantajan ilmeeseen. Koivun tussityöt olivatkin turvallinen lähde inspiraation hakuun, sillä ottamalla inspiraation niistä lasten kuoseihini, ei vahingossakaan tultu kopioineeksi tämän hetken tunnettuja kuosisuunnittelijoita.

3.3 Moodboard

Luonnostelun tueksi loin moodboardin, johon kokosin kuvia muun muassa Rudolf Koivun kuvituksista, jotka puhuttelivat minua jollain tasolla. Näiden lisäksi yhdistin moodboardiin kuvia kilpailijoista ja 1970-luvun lastenvaatteista. Kuvat valitsin, koska niissä oli joko kiinnostavia värejä, yksityiskohtia tai muotoja. Moodboardiin vältin ottamasta runsaasti kuvia vahvoista, nykypäivän kuvituksista ja kuoseista, jotta pääsisin ilman niiden vaikutusta kehittämään malliston tyyliä.



Kuva 14. Moodboard

Useimmissa projekteissa olen nojannut suunnitelmani vahvasti moodboardiin, mutta tässä prosessissa luonnostelu ja hahmot ruokkivat itse itseään paremmin kuin moodboardista saatu inspiraatio. Alkuperäinen inspiraatio ja ajatukset hämärtäivät prosessin aikana ja ne muuttivat muotoaan, mutta moodboardin tärkeimmät elementit, vahvat ääriviivat ja väripintojen käyttö, säilyivät mukana läpi prosessin aina valmiiseen kuosimallistoon saakka.

3.4 Väripaletit

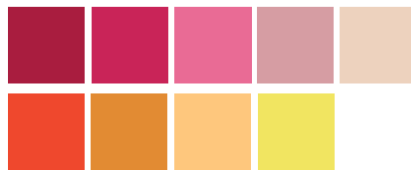
Kuosit päätettiin suunnitella kolmen värimaailman ympärille: selkeästi tytöille ja pojille suunnatut värit sekä kummallekin sukupuolelle soveltuvat sävyt. Väripaletit kokosin tutustumalla kilpailijoiden tuotteisiin, 1970-luvun lastenvaatteisiin sekä kevään 2016 trendiennustuksiin WGSN trendi -palvelun kautta.



Kuva 15. Värien hakuun käytettyä kuvamateriaalia. Tämän lisäksi käytettiin WGSN-trendipalvelun kautta saatua materiaalia

Kokosin listan itseäni miellyttävistä sävyistä ja sain niitä kokoon yhteensä noin 60 kappaletta. Tämän jälkeen karsin sävyjä jakamalla ne selkeästi samansävyisiin väreihin. Karsinnan jälkeen päätin miellyttävät sävyt ja niistä kokosin omat väripalettinsa kuhunkin kategoriaan. Tyttöjen ja poikien paletteihin valitsin kuhunkin 9 sävyä, tytöille pääasissa vaaleanpunaista ja pojille sinistä, ja unisex-palettiin päädyin ottamaan yhteensä 17 sävyä (kuva 16).

TYTÖT



POJAT



UNISEX with retro twist



Kuva 16. Valmis väripaletti

Ajatuksena paleteissa oli, että tyttöjen ja poikien suppeita värimaailmoja pystyisi täydentämään unisex-paletin väreillä, näin vältettiin toistamasta samoja sävyjä, esimerkiksi mustaa ja harmaata, kaikissa paletteissa. Annoin paleteille kuitenkin mahdollisuuden muuttua, sillä tässä vaiheessa en vielä

voinut tietää kaikkien värien toimivuutta ja tarvetta valmistuvissa kuoseissa. Työn edetessä värimaailma säilyi kuitenkin hyvin samanlaisena, vain yhtä vaaleanpunaisen sävyä muutin hieman kirkkaammaksi. Näistä sävyistä lopulliseen mallistoon päätyi yhteensä 18 väriä, jotka esittellään myöhemmin valmiin malliston yhteydessä.

3.5 Tarina kuosien taustalla

Toimeksiantajan toiveesta haluttiin kuoseihin sisällyttää tarina ja suunnitella kuoseja, joista lapsi pystyisi lukemaan tarinan eri tapahtumien kautta. Malliston innoittajaksi löytyi tarina Rudolf Koivun kuvittamana teoksesta Rudolf Koivun Satukirja (Otava, 1990). Satu on alunperin julkaistu vuonna 1918 ja sen on kirjoittanut Hilikka Haahti (Katkelmä alkuperäisestä tarinasta liitteenä, liite 3).

Sadussa kerrotaan pikkutyöstä ja tämän kolmesta lelunallesta, jotka kertovat tytölle elämäntarinansa. Yksi karhuista, Siniturkki ei tiedä omaansa, joten tarinassa tontut lähtevät arvuuttelemaan Siniturkin alkuperää. Yksi tontuista kertoo oman tarinansa näin: ”Siniturkki ei ole maakarhu eikä jääkarhu, Siniturkki on satukarhu.” Karhun kotipaikasta tonttu kertoo näin: ”Saaren rantakallioista on yksi ihmeellisempi muita. Siinä on luola, jossa asuu satuja. Ihmiskielellä sen nimi on Caprin sininen luola” ja kaikkialla maailmassa vesi on sinistä, koska siellä syvällä veden alla asuu Välimeren Ahti sinisessä kivilinnassa.

Tästä tarinasta sain inspiraation tarinaan malliston taustalla. Kuoseissa seikkailisivat satumaan eläinasukkaat, jotka kaikki elävät satumaassa sulassa sovussa keskenään. Tuntemiemme satujen vastakkainasettelut ja eläinten väliset kilpailut ovat vain näytelmiä, joilla satumaan asukkaat huvittavat lapsia. Satumaassa jäniksen ja kilpikonnän ei tarvitse kilpailla, siellä susi ei syö ketään ja viekas kettu on todellisuudessa avulias ja ystävällinen.

Alustavasti suunnittelin kuoseille erilaiset teemat ja mitä niissä voisi tapahtua. Ensimmäiseen kuosiin päätin kääntää Kettu ja varis -tarinan päälaelleen, kuosissa varis olisikin yllättänyt ketun puun alta löytyvällä lahjalla. Toiseen kuosiin ajattelin teemaksi satumaan juhlia puutarhassa, jossa susi auttaisi jänistä koristelevaan juhlapaikan vieraita varten. Kolmanteen kuosiin mietin teemaksi perhettä ja kuosissa halusin kuvata satumaan asukkaita perheineen, erityisesti karhuja. Neljänteen kuosiin ajattelin piirtää hyvin erilaisia eläimiä leikkimässä keskenään kuurupiiloa, mikä kuvaa satujen eläimien monipuolisuutta.

4 KUOSIEN SUUNNITTELU

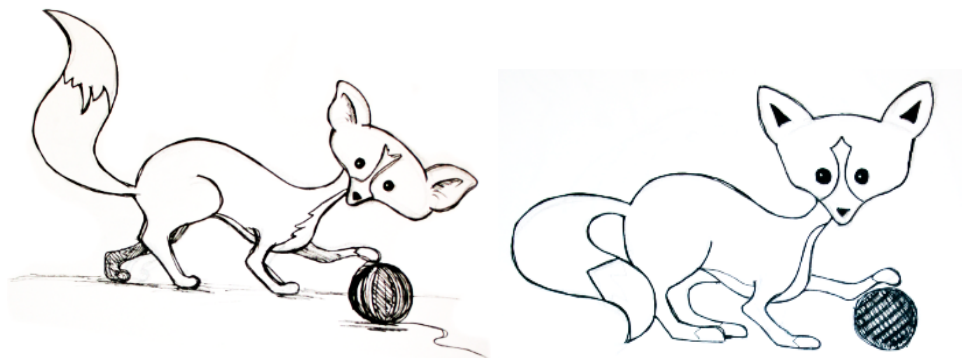
Idean löydyttyä kuosimallistona taakse aloitin luonnostelun miellekartan ja väripalettien pohjalta. Ensimmäiset luonnokset tein käsin piirtämällä, mutta

hyvin nopeasti siirryin työskentelemään lähes täysin tietokoneella ja Adobe Illustrator -ohjelmalla.

4.1 Luonnostelu

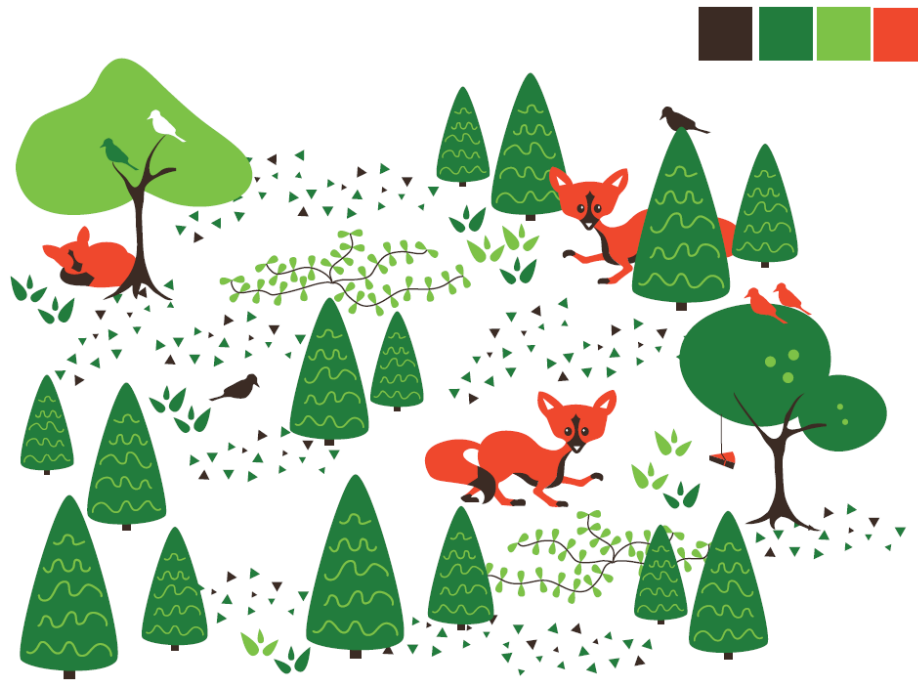
Kuosien luonnostelun aloitin piirtämällä käsin luonnoskirjaan erilaisia hahmoja, muotoja ja kasveja. Kuosien teeman halusin pyörivän erilaisten eläinhahmojen ympärillä, joten luonnostelussa kokeilin monenlaisia tapoja piirtää eläimiä. Luonnostelussa käsin haastavaa oli erityisesti kasvojen sekä silmien piirtäminen ja koko ajan lipsuin hieman liian realistiseen tapaan piirtää.

Lopulta sain piirrettyä hahmotelman ketusta (kuva 17), joka oli käypä lasten kuosiin ja erosi tarpeeksi aikaisemmin nähdystä kettu-hahmoista. Tässä vaiheessa hylkäsin käsin luonnostelun lähes kokonaan ja lähdin viemään ideaa eteenpäin tietokoneella. Adobe Illustrator -ohjelmalla piirtäminen sujuu minulta luontevasti, joten en nähnyt mitään ongelmaa jatkaa luonnostelua sitä käyttäen. Työskennellessä huomasin myös, että ideoiden hahmottaminen tietokoneella oli helpompaa, sillä pystyin suoraan asettamaan luonnoksiin värejä ja erilaisia viivan paksuuksia.



Kuva 17. Kettu-hahmon luonnoksia. Oikealla luonnos, josta siirryin koneella työskentelyyn

Kun kettu oli muokattu niin, että olin siihen itse tyytyväinen, jatkoin ensimmäisen teeman, ketun ja variksen, muiden elementtien piirtämistä. Toimeksiantajan toiveena oli saada osallistua prosessiin mahdollisimman paljon, joten kun ensimmäinen aihio oli valmis, lähetin sen kommentoitavaksi, kuva 18.



Kuva 18. Kettu-kuosin ensimmäinen hahmotelma

Palautetta sain ketusta sen verran, että toimeksiantaja toivoi sen olevan hieman lapsekkaampi ja pehmeämpi, muista elementeistä toimeksiantaja piti, samoin hahmojen pyöreistä muodoista. Myös värimaailma oli hänen mielestään sopiva. Olin samaa mieltä ketusta ja siitä, että se tarvitsi vielä lisää pehmeyttä. Tyylilleni ominaista on myös ääriviivan käyttö, joten vaikka ensin ajattelin piirtää hahmot ilman ääriviivoja, päädyin kuitenkin käyttämään ääriviivoja hahmoissa.

4.2 Tyylin kehitys

Yhtenä työn tavoitteista oli tyylin kehittäminen ja uuden piirtotavan oppiminen. Koska en vielä itse ollut tyytyväinen ensimmäisiin hahmoihin, jatkoin työskentelyä ja lopulta päädyin muuttamaan elementtejä. Ääriviivojen lisäksi päätin yhdistää hahmoihin erikokoisia ja -muotoisia väripintoja sekä isoksi skaalattua ääriviivapiirrosta, jotta kuosista saataisiin kiinnostava ja moderni. Tavoitteena tyyliin oli ihailemani graafikon, Marimekon suunnittelijan Teresa Moorhousen tapainen rento kädenjälki ja tunnelma (kuva 19). Tämän lisäksi sisällytin kuosiin useita erilaisia elementtejä ja yksityiskohtia, sillä kuosissa haluttiin todella olevan paljon tapahtumaa ja katseltavaa (kuva 20). Tämän tyylin lähetin jälleen toimeksiantajalle kommentoitavaksi.



Kuva 19. Esimerkkejä Marimekon suunnittelija Teresa Moorhousen tyylistä (Teresa Moorhouse)

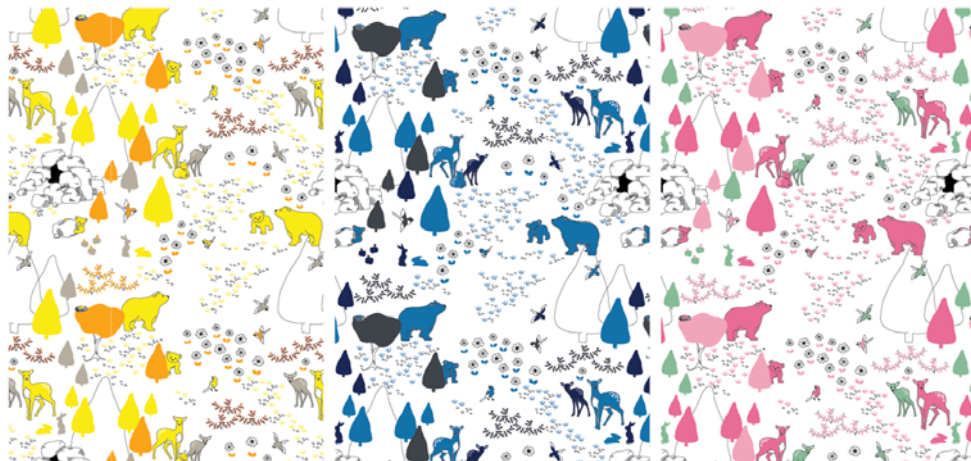


Kuva 20. Uudella tyylillä piirretyt hahmot ja idea kuosin toistuvuudesta

Toimeksiantaja piti uudesta tyylistäni ja valituista väreistä. Kun suostumus uudelle, modernimmalle tyylille saatiin toimeksiantajalta, jatkoin muiden kuosien aiheiden piirtämiseen. Tässä vaiheessa työskentelin jo kokonaan tietokoneella, joten luonnostelukin tapahtui sillä.

Uudesta tyylistä sain hyvää palautetta myös muilta kuin toimeksiantajalta ja erityisesti lintuhahmoja pidettiin onnistuneina. Olin itsekkin niihin todella tyytyväinen joten päätin tehdä niistä koko mallistoa yhdistävän tekijän, ikään kuin allekirjoitukseni.

Olin todella uppoutunut prosessiin ja niin syvällä siinä, että seuraava kuosi valmistui yllättävän nopeasti. Silloin Karhunpesä-nimellä kulkenut kuosi kuvasi malliston inspiraatiota, kolmea karhua ja niiden pesää satumaassa. Karhujen lisäksi yhdistin kuosiin linnut, peuroja ja niiden vassoja erilaisten kasviaiheiden ohella. Tyytyväisenä kuosiin en hyväksyttänyt sitä toimeksiantajalla vaan piirsin sen raporttiin kolmessa eri värissä.



Kuva 21. Nopeasti syntynyt Karhunpesä-kuosi ja kolme väri vaihtoehtoa

Vaikka kaksi ensimmäistä kuosia syntyivät helposti, piirtäessä loppuja malliston kuoseja ja asetellessa niitä raportteihin, kokemattomuuteni kuosisuunnittelijana nousi esille. Koin äärimmäisen vaikeaksi saada aikaan silmää miellyttävää rytmitystä kuosille, kun sitä toisti suurena pintana. Kuosin tuli näyttää hyvälle kankaassa ja ommelussa tuotteessa, lisäksi halusin malliston kuosien eroavan toisistaan rytmityksien suhteen, sillä niissä toistui samoja elementtejä, esimerkiksi linnut. Kuoseista haluttiin mielenkiintoisia katsoa, ja aluksi kokemattomuuttani en ymmärtänyt, miksi kuosit eivät miellyttäneet silmää hyvistä yksittäisistä elementeistä huolimatta.

Aikaa käytin paljon erilaisten kokeilujen tekemiseen, mikä käytännössä tarkoitti sitä, että muutin aina yhtä pientä osaa kuosista, tein siitä toistuvan raportin ja tarkistin sitten sen toimivuuden isona pintana. Toistettuani kokeiluja jonkin aikaa aloin ymmärtää, mikä kuoseissa ja niiden asetteluissa häiritsi silmääni; esimerkiksi liian samankokoiset hahmot tai liian suorassa linjassa olevat elementit. Huomattuani tämän hahmojen asettaminen raportteihin helpottui suuresti ja sain piirrettyä kolmannen kuosin (kuva 22). Kolmannen kuosin erotin kahdesta aikaisemmasta vähentämällä siitä pieniä yksityiskohtia ja jättämällä enemmän painamatonta (kuvassa valkoista) pintaa näkyviin.



Kuva 22. Kolmantena valmistunut Kuurupiilo-kuosi

Olin tähän asti tyytyväinen työhöni, joten piirsin nämä kolme kuosia valmiiksi ja päätin kaikille kolme väriä (unisex, tyttömainen ja poikamainen), yhteensä tässä vaiheessa valmistui siis yhdeksän kuosia. Mielestäni ne alkoivat toimimaan hyvin mallistona muistuttamatta liikaa toisiaan erilaisen rytmityksen ansiosta. Niissä oli yksityiskohtia sekä toimeksiantajan toivomaa tarinaa ja katseltavaa lapsille. Jotta kuosin toimivuuden ja luonnollisen koon näkisi helposti, istutin ne luonnollisessa koossa piirrettyyn koon 80 pitkähihaiseen paitaan. Tyytyväisenä töihini lähetin ne toimeksiantajalle kommentoitavaksi.

4.3 Toimeksiantajan palaute

Parin viikon kuluttua kuosien lähettämisestä sain niistä palautteen toimeksiantajalta. Toimeksiantaja piti kuoseista mutta koki, etteivät ne istuneet enää yrityksen ilmeeseen. Saadussa palautteessa kuoseihin toivottiin lisää lapsekkuutta ja hahmojen haluttiin olevan enemmän käsinpiirretyn kaltaisia. Toimeksiantaja toivoi myös värimaailmaan muutosta niin, ettei kuoseissa toistuisi saman värin eri sävyt, esimerkiksi Kettu ja Varis-kuosin toinen vihreä voitaisiin korvata vaikka keltaisella.

Olin itse todella tyytyväinen erityisesti Karhunpesä- ja Kettu ja varis -kuoseihin, joten palaute ei ollut sitä mitä odotin. Tiesin kyllä kuosien eroavan toimeksiantajan nykyisistä kuoseista, mutta ajattelin tyylini silti sopivan yrityksen muihin tuotteisiin ja tuovan sille jotain uutta nykyisten kuosien rinnalle. Koin tehneeni lähes kuukauden verran turhaa työtä, sillä jouduin jälleen kehittämään uuden lähestymistavan kuoseihin. Olin myös pettynyt itseäni, sillä en ollut osannut lukea avointa toimeksiantoa tarpeeksi hyvin.

Yhteydenpitoa toimeksiantajan kanssa jatkettiin ja sillä yritettiin selvittää, mikä kuoseissa ei enää vastannut yrityksen odotuksia. Tämän lisäksi pyrittiin selvittämään, mikä oli se lapsekkuus, joka kuoseista puuttui.

4.4 Lapsekkuuden hakeminen kuoseihin

Toimeksiantaja ei osannut tarkasti selittää, mitä ajoi takaa lapsekkuudella, jota toivoi, joten jouduin analysoimaan uudelleen kaikki aikaisemmin keräämäni materiaalin. Kun olin tutkinut materiaalin, tulin siihen tulokseen, että lapsekkuus, joka kuoseista puuttui, tulisi vähentämällä kuosien elementtejä runsaasti, 10 elementistä muutamaan, ja suurentamalla väripintoja sekä vähentämällä yksityiskohtia. Myös eläinhahmoja muokkasin vähemmän realistisiksi. Eläimet pyrin piirtämään yhdellä viivalla ja kaikille en piirtänyt edes neljää jalkaa, jotta hahmot näyttäisivät melkein kuin lapsen itse piirtämiltä. Lähetin uudet hahmot jälleen toimeksiantajalle kommentoitavaksi, uudet hahmot kuvassa 23. Uusiin hahmoihin toimeksiantaja oli erittäin tyytyväinen ja koki niiden sopivan Melli EcoDesignin ilmeeseen paljon paremmin kuin aikaisemmat kuosit.



Kuva 23. Uudelleen piirretty, lapsekkaampi kuosi

Uusien, yksinkertaistettujen hahmojen kanssa moderni, isoksi skaalattu ääriviiva ei enää toiminut, joten koko idean kuosien takana katosi. En myöskään ollut itse enää tyytyväinen tyyliin ja hetken ajattelin jo jättäväni projektin kesken. Projekti oli taas lähtökuopissa enkä tiennyt, kuinka saisin kuoseihin sisältymään kaiken tarinan joka niihin haluttiin. Jatkoin hahmojen yksinkertaistamista ja kuosien elementtien vähentämistä toivoen, että projektin solmukohta aukeaisi mahdollisimman pian. Ammattiylpeyteni ei olisi ikinä antanut periksi luovuttaa valmiina työnä jotain sellaista, johon itse en olisi täysin tyytyväinen.

Mietittyäni asiaa ja käymällä läpi uudelleen minun ja toimeksiantajan yhteydenpitoa ymmärsin, että olin alusta asti tulkinut toimeksianton väärin. Olin takertunut tarinaan ja yksityiskohtiin ja siihen, että kuosissa tuli tapahtua paljon ja tarinan tuli olla siitä luettavissa. Olin itse niin sisällä tarinassan, etten osannut suhtautua kuosiin enää pintana. Vihdoin solmu aukesi ja ymmärsin, mikä kuoseissa ei toiminut ja miksi. Ymmärsin myös kaikki toimeksiantajan kommentit ja pääsin jälleen eteenpäin projektissa.

Usean perustellun kompromissin jälkeen päädyin kuitenkin pitämään alkuperäisen värimaailman lähes ennallaan uusissa kuoseissa, sillä saman värin eri sävyjen yhdistelmä toi kuoseihin syvyyttä ja kiinnostavuutta.

4.5 Lopullisten kuosien piirtäminen

Kun oli selvillä, mitä toimeksiantaja kuoseiltani halusi ja mitä itse vaadin mallistolta, oli työskentely huomattavasti helpompaa. Pitämällä uuden lapsekkaamman tyylin muokkasin Karhunpesä-kuosin uudelleen ja lisäksi loin kaksi uutta kuosia, Satukarhun ja kahteen suuntaan leikattavan Puputin. Uusia kuoseja suunniteltaessa ajatus kuosien tarinasta jäi taka-alalle ja keskittyin vain tekemään kuosista pintana mahdollisimman mielenkiintoisen muutamalla elementillä.

Lapsekkaammiksi muokatut linnut halusin pitää edelleen mukana kuoseissa allekirjoituksena ja mallistoa yhdistävänä tekijänä. Kaksisuuntaiseen Puputti-kuosiin en kuitenkaan lintua saanut sopimaan, mutta se ei häirinnyt minua enää tässä vaiheessa. Uusi tavoitteeni oli mielenkiintoisen pinnan tekeminen ja koska lintu ei kaksisuuntaiseen kuosiin sopinut, jätin se hyvillä mielin pois. Olin jo hermoillut kuosien kanssa tarpeeksi, joten osasin suhtautua niihin jo paljon rennommin.

Toimeksiantaja oli maininnut retro-kuosit, joten halusin yhden kuosin olevan hyvin retrohenkinen. Sen rinnalle tahdottiin myös selkeästi modernimpi kuosi jotta mallisto palvelisi mahdollisimman laajaa kohderyhmää. Lopulta mallisto päätyikin sisältämään kaksisuuntaisen Puputti-kuosin, retron Satukarhu-kuosin, modernimman Peuraperhe-kuosin sekä kaupallisen Leikkivät ketut-kuosin.

5 LASTEN KUOSIMALLISTO MELLI ECODESIGNILLE

Työn tuloksena suunniteltiin toimeksiantajalle kuosimallisto, joka sisältää neljä kuosia kolmessa eri värissä eli yhteensä kuoseja syntyi 12 erilaista. Kukin kuosi esitellään seuraavassa järjestyksessä: Ensimmäisenä kuosista on esitelty sen unisex-värin raportti sekä mallinnus siitä, miltä kuosi näyttäisi 68 cm:n kokoisessa vauvan vaatteessa. Tämän jälkeen on esitelty samalla periaatteella

kuosin poikamainen väri vaihtoehto ja viimeisenä selkeästi tyttömaisina vaihtoehto kuosista.

Raportilla tarkoitetaan painetussa kankaassa toistuvaa pintaa, eli valmiissa kankaassa raportti toistuu aina uudestaan ja näin muodostaa kuviopinnan. Kaikkien kuosien esitellyn raportin luonnollinen koko on 32 x 32 cm ja ne sisältävät 3 - 4 väriä.

Valmiiseen mallistoon päätyi lopulta alkuperäisistä väripaaleista 18 sävyä, jotka määrittelin tarkemmin Pantone Textile -koodeilla tuotantoa varten. Koodien avulla tuotanto pystyy toistamaan värit juuri sellaisina kuin olen ne ajatellut, eikä virheellisiä sävyjä tule esimerkiksi tulostimen tai tietokoneen näytön kalibroinnin erojen takia.



Kuva 24. Kuosimalliston lopulliset värit ja niiden määritelmät Pantone Textile-koodeilla

5.1 Puputti

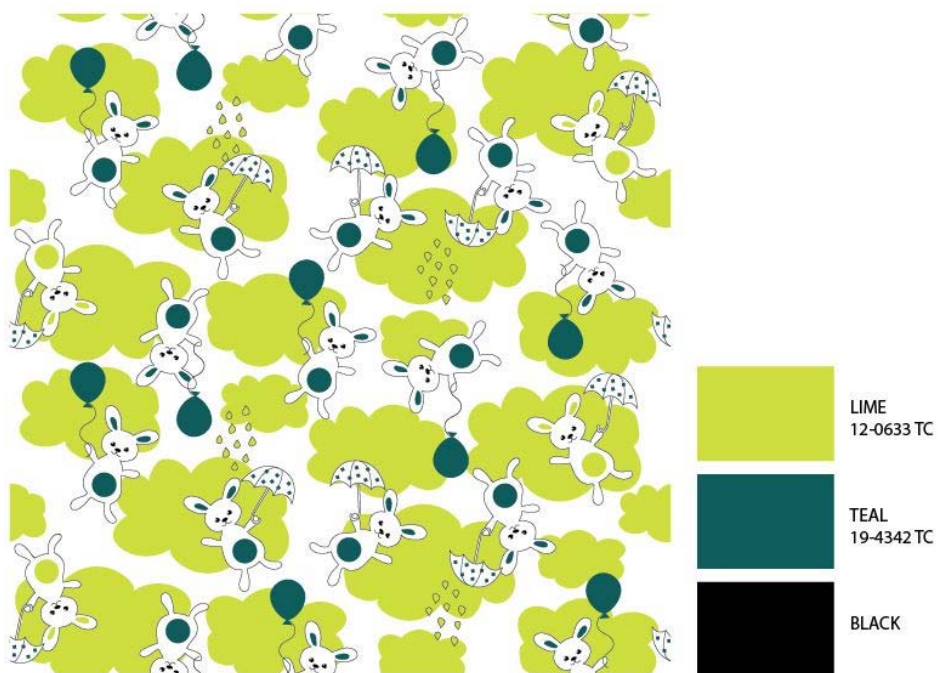
Puputti-kuosi on malliston taloudellisin kuosi. Se sisältää ainoana malliston kuosina vain kolme väriä ja se on suunniteltu kahteen suuntaan leikattavaksi, eli noin puolet kuvioista on kuosissa ylösalaisin. Tässä kuosissa on malliston pienimmät hahmot, eli sopii erinomaisesti pieniinkin vaatekappaleisiin. Kuosissa leijailee ilmapalloineen ja sateenvarjoineen oma versioni toimeksiantajan iloisesta maskotista, Melli-pupusta.



Kuva 25. Puputti, unisex-väri raportti ja värit



Kuva 26. Puputti, unisex-väri skaalattuna koon 68 bodyyn



Kuva 27. Puputti, poikamaisen värin raportti ja värit



Kuva 28. Puputti, poikamainen väri skaalattuna koon 68 bodyyn



Kuva 29. Puputti, tyttömäisen värin raportti ja värit



Kuva 30. Puputti, tyttömäinen väri skaalattuna koon 68 bodyyn

5.2 Peuraperhe

Peuraperhe kuosi on malliston modernein kuosi ja se eroaa selkeästi eniten malliston muista kuoseista. Kuosi sisältää neljä väriä ja sen hahmot ovat malliston suurimmat. Kuosissa Satumaan peurat vahtivat ja tarkkailevat lapsiaan päiväunien aikana.



Kuva 31. Peuraperhe, unisex-värin raportti ja värit



Kuva 32. Peuraperhe, unisex-väri skaalattuna koon 68 bodyyn



Kuva 33. Peuraperhe, poikamaisen värin raportti ja värit



Kuva 34. Peuraperhe, poikamainen väri skaalattuna koon 68 bodyyn



Kuva 35. Peuraperhe, tyttömäisen värin raportti ja värit



Kuva 36. Peuraperhe, tyttömäinen väri skaalattuna koon 68 bodyyn

5.3 Leikkivät ketut

Leikkivät ketut -kuosi on Peuraperheen lailla nelivärinen, mutta sen hahmot ovat huomattavasti pienemmät. Nimensä mukaisesti kuosissa seikkailee satumaan kettujen sisarusparvi, jonka leikkejä salaa tarkkailee puskasta pilkistävä pupu. Kuosi on suora muunnelmä prosessin aikana ensimmäisenä valmistuneesta, Kettu ja varis -kuosista.



Kuva 37. Leikkivät ketut, unisex-värin raportti ja värit



Kuva 38. Leikkivät ketut, unisex-väri skaalattuna koon 68 bodyyn



Kuva 39. Leikkivät ketut, poikamaisen värin raportti ja värit



Kuva 40. Leikkivät ketut, poikamainen väri skaalattuna koon 68 bodyyn



Kuva 41. Leikkivät ketut, tyttömäisen värin raportti ja värit



Kuva 42. Leikkivät ketut, tyttömäinen väri skaalattuna koon 68 bodyyn

5.4 Satukarhu

Malliston viimeinen kuosi, Satukarhu, muistuttaa kaikista eniten toimeksiantajan mainitsemia retro-kuoseja. Nelivärisessä kuosissa ilakoivat nallet yhdistettynä kukkiin ja pyöreisiin, suuriin väripintoihin luovat vaikutelman 1970-luvun tyylistä. Tämä kuosi on myös malliston peittävin, eli se jättää vähiten painamatonta kangasta näkyviin.



Kuva 43. Satukarhu, unisex-väriin raportti ja värit



Kuva 44. Satukarhu, unisex-väri skaalattuna koon 68 bodyyn



Kuva 45. Satukarhu, poikamaisen värin raportti ja värit



Kuva 46. Satukarhu, poikamainen väri skaalattuna koon 68 bodyyn



Kuva 47. Satukarhu, tyttömäisen värin raportti ja värit



Kuva 48. Satukarhu, tyttömäinen väri skaalattuna koon 68 bodyyn

5.5 Esityskuvat kuosien unisex-väreistä

Opinnäytetyön tuloksena syntyneen malliston hahmottamisen helpottamiseksi on vielä alla esitetty (kuva 41) mallinnus, jossa kaikkien neljän kuosin unisex-värit ovat vaatteina mallin päällä. Mallinnus auttaa hahmottamaan, miltä koko mallisto näyttäisi, mikäli sen kaikki kuosit laitettaisiin tuotantoon samanaikaisesti. Mallinnus tehtiin Adobe Photoshop -ohjelman avulla, lasten kuvat ladattiin Free images -sivustolta, josta kuvia saa ladata käyttöön ilman tekijänoikeuksia.



Kuva 49. Kuosimalliston unisex värit mallinnettuna vaatteisiin

6 YHTEENVETO JA POHDINTA

Työn tavoitteena oli suunnitella kaupallinen ja yhteistyöyrityksen Melli EcoDesignin ilmeeseen sopiva unisex-aiheinen kuosimallisto käytettäväksi lasten vaatteissa kevät/kesä 2016 sesonkiin. Jo ennen prosessin aloitusta halusin sisällyttää kuosisuunnittelua työhön ja opinnäytetyön aihe rajautui muotoonsa sopivan yhteistyöyrityksen löydyttyä. Omat tavoitteeni projektille olivat kehittää taitojani ja tyyliäni kuosisuunnittelijana sekä tutustua täysin uuteen kohderyhmään, lapsiin. Halusin saada myös toisenlaisen työnäytteen portfolioon, sillä suunnittelijana koen olevani monialainen ja haluan pystyä myös osoittamaan sen mahdollisille työnantajille sekä yhteistyökumppaneille.

Toimeksiantajan tavoitteet olivat saada käyttöönsä kummallekin sukupuolelle sopiva kuosimallisto, joka on yhtenäinen yrityksen omailemisen ilmeen kanssa ja sopii käytettäväksi monenlaisissa tuotteissa aina pipoista mekkoihin. Koska kuosien tuli soveltua myös pienten, 36 cm:n kokoisten vaatteiden valmistukseen, piti kuosien hahmojen koossa ja asettelussa huomioida myös niiden koko. Itse toistuva raportti sai sen sijaan olla suuri. Unisex-kuosit oli lisäksi suunniteltava kummallekin sukupuolelle tyypillisillä väreillä joitain jälleenmyyjiä varten. Kuosien tuli sopia myös jälleenmyyntiin Suomen ulkopuolelle, joten ne eivät saaneet olla liian kulttuurisidonnaisia.

Opinnäytetyön tärkeimpiä metodeita olivat asiantuntijahaastattelut sekä havainnointi, sillä kirjallista tietoa kuosien suunnittelusta ja unisex-vaatteista oli saatavilla vähän. Asiantuntijahaastatteluista sain paljon hyödyllistä tietoa, jota pystyin suoraan soveltamaan työhön. Haastattelun lisäksi vierailin Nanso Groupin painotalossa tutustumassa kankaiden painantaan käytännössä. Tämän lisäksi tutustuin erilaisiin tekstiilialan standardeihin. Havainnoinnin avulla pystyin määrittelemään unisex-kuoseille sopivan teeman sekä värit. Havainnointia hyödynnettiin muun muassa tutustuessa toimeksiantajan ja kilpailijoiden tuotteisiin. Lisäksi analysoitiin 1970-luvun unisex-lastenvaatteita.

Haastavaa projektissa oli avoin toimeksiantoni, joka antoi vapaat kädet malliston toteuttamiseen. Alussa tulkitsin toimeksiantajan toiveet väärin, jolloin suunnittelu ajautui väärään suuntaan. Saadun palautteen perusteella analysoin keräämäni materiaalin uudelleen, jolloin löysin tavan vastata tilaajan toiveisiin paremmin ja näin sain lopulta suunniteltua tilaajalle sopivan kuosimalliston. Tämän virheen avulla onnistuin kuitenkin löytämään kaksi uutta tapaa piirtää kuoseja ja kehityin suunnittelijana, vaikka itse prosessin aikana en kokenutkaan väärin tulkittua toimeksiantoa ja sen pohjalta suunniteltua mallistoa hyödyllisenä kokemuksena.

Valmiiseen mallistoon toimeksiantajan oli erittäin tyytyväinen ja pyrkii ottamaan ainankin yhden kuoseista tuotantoon ensi kevääksi (Toimeksiantajan suosikit olivat Satukarhu ja Puputti). Toimeksiantaja kiitteli kykyäni suoriutua projektista ja avoimesta toimeksiannosta erittäin itsenäisesti. Avoimen briefin tuomista vaikeuksista huolimatta onnistuin luomaan kaupallisen ja toimivan

malliston, joka vastaa tilaajan tarpeita. Mallisto on toivotunlainen, se sopii toimeksiantajan kohderyhmälle ja palvelee monenlaista kuluttajaa. Kuosit eivät ole kulttuurisidonnaisia, vaan ne toimivat joko yksittäin tai mallistona useassa eri maassa. Malliston värit eivät pääsääntöisesti noudattele vallitsevia trendejä, joten kuoseja voidaan tuotteistaa myös myöhempiin sesonkeihin.

6.1 Pohdintaa omasta prosessista

Suurimmaksi osaksi opinnäytetyö sujui yllättävän hyvin. Työn aihe jaksoi kiinnostaa loppuun asti ja lisäksi kirjoittaminen sujuu minulta luontevasti, joten koko prosessi tuntui minusta yllättävänkin helpolta. Toki prosessiin mahtui myös vastoinkäymisiä ja osasinkin odottaa niitä jossain vaiheessa projektia.

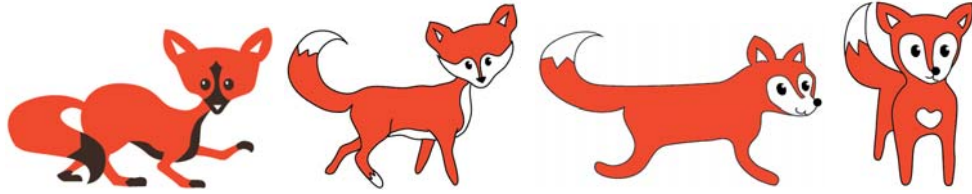
Suurin vastoinkäyminen oli väärin tulkittu tehtävänanto, jonka perusteella lähdin viemään tyyliä täysin väärään suuntaan. Käytin aikaa väärän tyylisten kuosien piirtämiseen noin kolme viikkoa, ja kesken prosessia aika tuntui hukkaan heiteltyltä ja aiheutti epäilyksen, etten saisi projektia ajoissa valmiiksi. Olin kuitenkin aikatauluttanut projektini niin, että kolmen viikon viivästys ei lopulta vaikuttanut työn valmistumiseen lainkaan. Projektin aikana haasteita aiheutti myös yhteyden pito minun ja toimeksiantajan välillä. Viestien vaihto tapahtui enimmäkseen sähköpostilla, ja toimeksiantajan kiireistä johtuen jouduin välillä odottamaan vastausta hieman pidempään kuin olisin toivonut.

Aikaisempien projektien parissa olen huomannut työskentelyssäni piirteitä, joista olen vähemmän ylpeä. Suhtaudun todella intohimoisesti töihini ja perfektionismin takia löydän niistä usein olemattomia virheitä. Minun on vaikea päättää, milloin työ on valmis ja valmis luovutettavaksi eteenpäin. Myös tässä projektissa huomasin työskentelyssäni jälleen samoja piirteitä ja kun jouduin piirtämään kuosit uudelleen lapsekkaammalla tyylillä, olin hetkittäin todella tyytymätön työhöni. Kun tämä yhdistettiin kokemattomuuteeni kuosisuunnittelijana, ajattelin jo jättäväni projektin kesken ja kirjoittavani opinnäytetyön kirjallisen osuuden sen pohjalta. En kuitenkaan sallinut itseni epäonnistua ja jälkikäteen olen siitä todella tyytyväinen.

Tämän prosessin myötä tiedostan puutteeni entistä paremmin ja koen, että jokaisen projektin jälkeen osaan suhtautua niihin paremmin. En kuitenkaan halua kitkeä niitä työskentelystäni pois kokonaan, sillä koen niiden osittain parantavan töitani ja ne saavat minut työskentelemään entistä kovemmin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tärkein henkilökohtainen tavoitteeni projektille oli kehittää osaamistani kuosisuunnittelijana. Graafiseen tyyliin rinnalle halusin saada rennomman ja luonnollisemman tavan piirtää kuoseja, jotka sopivat toisenlaiselle kohderyhmälle kuin aikaisemmat työni. Prosessin aikana sainkin kehittää kädenjälkeäni toivomallani tavalla ja löysin kaksi erilaista tapaa piirtää kuoseja. Vaikka toisesta tyylistä pidinkin enemmän kuin toisesta ja ajattelin sen olevan enemmän itseäni, huomasin kuitenkin pystyväni laajentamaan tyyliäni. Jotta

kädenjälkeni kehitys projektin aikana olisi selvempää, alla kuva Kettu-hahmon kehityksestä kahden kuukauden ajanjaksolta.



Kuva 50. Kettu-hahmon kehitys prosessin aikana, lopullinen hahmo oikealla

Kaiken kaikkiaan olen opinnäytetyöhön, sen lopputulokseen ja prosessiin erittäin tyytyväinen ja iloinen siitä, että päätin astua mukavuusalueen ulkopuolelle. Koen saavuttaneeni kaikki projektin tavoitteet ja jopa hieman enemmänkin. Kuosisuunnittelu kuuluu edelleen vahvasti kiinnostuksiini ja tulevaisuudessa aion kehittää tyyliäni lisää. Huomasin pitäväni myös luontoaiheiden sommittelemisesta kuoseihin enemmän kuin osasin odottaa. Seuraavaan projektiin suunnittelenkin käsin piirretyn tussityön yhdistämistä tietokoneella piirrettyyn grafiikkaan.

LÄHTEET

KIRJALLISUUS

Hertta Tirranen ja Raul Roine, 1948. Sadunkuvittaja Rudolf Koivu. WSOY

Hänninen, Nummelin ja Teerijoki, 2008. Retrovauvat- suomalaista lastenvaatehistoriaa. Gummerus

Koivu, Rudolf 1990. Rudolf Koivun satukirja. Otava

HAASTATTELUT

Jensen, V. 2015. Melli EcoDesignin perustaja. Haastattelu 4.1.2015

Uittoluoto, V. 2015, Painovastaava, Nanso Group. Haastattelu 28.1.2015

ELEKTRONISET LÄHTEET

Funtek-Snellman, 1949, Pohjoismaisia kansansatuja, viitattu 28.12.2014, www.phpoint.fi

GOTS-sertifikaatti, n.d, viitattu 23.1.2015, www.global-standard.org/

Hs, 2012, Vanhemmat pukevat lastaan enstistä ennakkoluulottomammin, viitattu 21.1.2015, <http://www.hs.fi/kotimaa/a1305624486642>

Jensen, n.d, Melli EcoDesign, viitattu 23.1.2015, www.melliecodesign.com

Vaatekaappi, n.d, Unisex vaatteet sopivat niin tytöille kuin pojillekin, viitattu 21.1.2015, www.vaatekaappi.org

Vanttaja, M, 2011, Sukupuolineutraalin printti- ja kuosimalliston suunnittelu 2-5-vuotiaille lapsille, Muotoilun koulutusohjelma, Hämeen Ammattikorkeakoulu

Vihreät vaatteet, n.d, Ympäristömerkit ja eettiset sertifikaatit, viitattu 23.1.2015, www.vihreatvaatteet.com/ymparistomerkit/

WGSN, 2014, Trendiennustukset kevät/kesä 2016, viitattu 3.1.2015, www.WGSN.com

KUVAT

Kuva 3.

<http://www.papustories.com/tuotteet/paidat>

<http://www.metsola.co/lapset/paidat-ja-neuletakit>

<http://ratkiriemu.fi/tuote/nosh-organics-paita-bmx-keltaharmaa-koot-8692-134140/>

<http://www.bambinogoodies.co.uk/aarrekid/> (viitattu 20.2.2015)

Kuva 4.

<http://shop.idat.dk/>

<http://binkkids.com.au/designer-baby-clothes/unisex>

<http://lekmer.fi/lastenvaatteet/bodyt-ja-potkupuvut/bodyt/snoozy-body-penguin>

<http://www.smafolk.dk/filter/?cat=TShirts%20long%20sleeves&colorcode=yellow>

Kuva 5.

<http://babyccinokids.com/shop/view/polarnopyret.html>

Kuva 6.

<http://www.metsola.co/lapset/paidat-ja-neuletakit>

Kuva 7.

http://www.polarnopyret.fi/tuotteet/pitk%C3%A4hihaiset-ja-hupparit/4/?prop1=15_0

Kuva 8.

<http://nosh.fi/category/201/tuoteryhmat>

Kuva 11.

<http://www.pispanpuu.fi/index.php?section=157>

<http://www.mtv.fi/lifestyle/koti/artikkeli/tee-kodistasi-turkoosi-paratiisi-lue-vinkit/3257358>

Kuva 12.

<http://rahmispossu.net/2014/08/28/zara-ketjun-lasten-paita-yhdistettiin-joukkotuhoon/>

Kuva 13.

Rudolf Koivu, 1990, Rudolf Koivun satukirja, Helsinki, Otava

Kuva 19.

<http://www.teresamoorhouse.com/5>

Kuva 49.

Käsitlemättömät lasten kuvat

<http://www.freeimages.com/>)

Haastattelu Melli EcoDesignille

1. Mihin käyttötarkoitukseen printit suunnitellaan (Lapset, aikuiset, kodintekstiilit yms)? Suunnitellaanko tuotteet tiettyyn sesonkiin?

Toivoisimme lastenvaatteisiin sopivia printtejä, mutta meillä on myös sellaisia kuoseja käytössä, joista olemme tehneet samalla aikuisillekin vaatteita. Etenkin ulkomailla on nyt suosiossa samantyylliset vaatteet äidille ja lapsille samasta kuosista. Tällä hetkellä meillä on jo syksy/talvi 2015-16 tuotannossa, joten näille kuoseille voisi olla käyttöä aikaisintaan ensi keväänä 2016.

2. Onko toiveita aihealueesta, halutaanko esim. pupun olevan yhteinen teema?

Pupun ei tarvitse olla yhteinen teema. Erilaiset eläimet, tytöt/pojat tai muut lastenvaatteisiin sopivat teemat sopivat myös hyvin meille.

3. Saako 3-5 printtiä käsittää sekä toistuvia että yksittäisiä printtejä?

Saa. Suosimme toistuvia printtejä.

4. Mikä on tuotteiden kohderyhmä?

Lapsiperheet, jälleenmyyjät

5. Ketkä ovat yrityksen pahimmat kilpailijat?

Erilaiset lastenvaatemerkit, kuten Aarrekid, Lasten Metsola, Nosh Organics, Papu, Kimperi yms.

6. Toivotaanko printeiltä selkeästi samaa tyyliä kuin nykyisissä printeissä?

Tyyllillisesti meidän kuoseissamme tulisi olla ns. tarinaa eli siinä saisi olla paljon erilaisia yksityiskohtia lapsille. Toivomme, että pohjaväri olisi valkoinen tai mahdollisimmat vaalea ja sen lisäksi itse printissä voisi olla 2-4 muuta väriä. Raportti saa olla iso, mutta itse kuviot maltillisen kokoisia, jotta niistä saa tehtyä pienellekin vauvalle vaatetta.

7. Missä tuotteet valmistetaan ja painatetaan? Painofirman nimi?

Kankaat kudotaan Suomessa ja käytämme täällä Suomessa kahta eri painofirmaa, Nansoa ja Printsorpiota. Tuotteet valmistetaan valmiiksi vaatteiksi myös Suomessa.



8. Tuotteita myydään myös ulkomailla, onko eri kulttuureissa vaikutusta tuotteiden myyntiin?
(värit, printtien aiheet yms.)

Esimerkiksi Saksassa, Hollannissa ja Belgiassa on tällä hetkellä suosittua retrovärit ja aikuisillekin sopivat kuosit. Kauemmaksi mentäessä toivotaan yhä tytöille ja pojille omia värejä ja kuoseja.

9. Mitkä ovat parhaiten myyvät värit? (Kotimaa vs. ulkomaat)

Suomessa retrovärit sekä unisex-värit ovat todella myyviä. Ulkomailla Pohjoismaissa ja Euroopassa retrovärit ovat in, mutta kauempana, esimerkiksi Yhdysvalloissa toivotaan prittejä yhä tyttö- sekä poikaväreissä. Unisex-kuosit ja värit ovat olleet meidän juttumme ja niistä tykätään paljon.

10. Onko yrityksen historiassa väriä/aihetta joka ei ole myynyt toivotulla tavalla?

Ei ole ollut, kaikille väreille on löytynyt oma asiakaskuntansa.

11. Millaisella aikataululla tuotanto etenee? (luonnos, kankaan valmistus, painatus, ompelu, jakelu)

Tällä hetkellä olemme saaneet syksyn 2015 valmiiksi, joten seuraavaksi alamme suunnittelemaan kevättä 2016. Aikataulullisesti tämä tarkoittaa sitä, että kankaat valmistetaan ja painetaan syksyllä ja tuotteet ommellaan loppuvuodesta 2015 ja alkuvuodesta 2016. Jakeluun tuotteet lähtevät heti vuoden 2016 alussa.

12. Mitä yritys toivoo yhteistyöltä?

Toivoisimme, että voisimme olla mukana suunnittelun eri vaiheissa ja kertoa mielipiteitämme/vinkkejä/ehdotuksia kuoseihin. Meiltä toivotaan usein pojillekin sopivia kuoseja, vaikka pyrimme siihen, että samat kuosit sopisivat sekä tytöille että pojille. Osa lastenvaatteiden ostajista haluaa yhä ostaa pojille poikamaista kuosia ja tytöille tyttömäistä kuosia. Olemme pyrkineet tarjoamaan heille unisex-kuoseja erilaisilla, tyttömäisillä ja poikamaisilla väreillä.

13. Muita huomioita tai rajoituksia työhön?

Aivan varmasti emme voi luvata, että milloin printti/printit pääsisivät tuotantoon, sillä se riippuu hyvin paljon myös siitä, millaisia muita kuoseja meillä on samaan aikaan tuotannossa.



Haastattelu Nanso Groupin edustajalle Taija Uittiluodolle

1. Suunnittelen malliston, joka sisältää toistuvia all-over kuoseja. Pohjavärinä kuoseissa on valkoinen (kudotun puuvillatrikoon väri) ja tämän lisäksi niistä löytyy 2-4 muuta väriä. Millä tekniikalla kuosi painetaan? Miten aikaisemmat Melli EcoDesignin kuosit on painettu?

Nanson painossa on rotaatiopainokone, jolla Melli EcoDesigninkin kuosit on painettu. Max. painovärimäärä on 6.

2. Painetaanko värit kerralla, vai onko mahdollista painattaa esim. keltaista ja sinistä päällekkäin ja näin saada vihreän sävy? Entä useamman värikerroksen painattaminen samaa väriä lomittain sävyjen lisäämiseksi?

Jokaiselle painoväriille tehdään rotaatiopainokaavio. Jos kuosissa on sinistä, keltaista ja vihreää, tehdään kolme painokaaviota. Päällepainatuksia voidaan tehdä rajoitetusti; ei kovin suuria pintoja, eikä kovin toisistaan poikkeavia sävyjä. Olisi hyvä saada luonnoksia näyttille, piirtämömmö osaa kyllä neuvoa kuosin teknisessä toteutuksessa.

3. Mikä on raportin maksimi koko tällaisessä kuosissa? Voiko raportti olla esim. kokoa 50x30 cm? Onko kankaan leveydellä vaikutusta vai voiko raportti mennä yli leveydestä?

Raportin pituussuuntainen max. koko on 64 cm. Pituussuuntaisen raportin täytyy mennä tasan 64cm:iin, eli 64, 32, 16, 8 jne... Pituusraportti ei siis voi olla 50 cm. Leveysraportti voi olla mitä vain, jopa koko painokaavion levyinen (max. 170 cm), painettaessa kuvio teipataan piiloon neuloksen leveyden yli menevältä osalta.

4. Kuosit painetaan puuvillaneulokselle. Kuinka yksityiskohtaista kuviota kankaalle voi painaa? Osaatteko sanoa minimi viivan paksuutta yms?

Painoväri leviää hieman painettaessa; tähän vaikuttaa mm. väriyhmä, mutta yksityiskohtia ja viivan paksuutta muokataan tarvittaessa painon piirtämössä. Noin 0,5 mm viiva onnistuu kyllä.



5. Kuosit tulevat käyttöön pienille lapsille ja painatusjäljen tulee olla niin pehmeä ja kestävä kuin mahdollista. Vaikuttaako nämä kriteerit painantaan? Painetaanko kuosit samoilla väreillä kuin ns. vähemmän vaativat kankaat?

Käytössämme on kaksi väriyhmää: pigmentti- ja reaktiivivärit. Pigmenttiväripainatus on edullisempi, mutta tuntuu aavistuksen verran neuloksen pinnassa, ja hankauksenkesto on etenkin tummissa väreissä huonompi. Suosittelemme tätä menetelmää vain vaaleasävyisiin, tai pienipintaisiin painatuksiin. Reaktiiviväripainatus pestään painamisen jälkeen, eikä painatus vaikuta neuloksen tuntuun mitenkään. Pesu- ja hankauksenkestot ovat hyvät. Voimme suositella väriyhmää paremmin kun olemme nähneet kuosin.

6. Puuvillatrikoo valmistetaan luomupuuvillasta. Huomioidaanko tilaajan ekologisuus väreissä tai painotekniikassa? Ovatko värit vesipohjaisia?

Kaikki värimme ovat vesipohjaisia ja Ökotex 100 –standardin vaatimukset täyttäviä.

7. Riittääkö tekstiilin pantone koodien määrittäminen vai käytettäväkö jotain muita esim. CMYK? Joudutaanko värejä säätämään oikeiksi vielä painossa?

Tekstiili-Pantone riittää värien määrittämiseen. Painoreseptit muokataan neulokselle sopiviksi (väri ei koskaan ole täysin samanlainen paperilla ja neuloksella, mutta lähelle päästään), ja värityksistä lähetetään asiakkaan neulokselle painettu vedos hyväksyttäväksi.

8. Toimittaako asiakas itse haluamansa materiaalin, tässä tapauksessa ekologisen puuvillan?

Kyllä vain. Neulos pitää olla painopohjaksi esikäsitelty.



Hilkka Haahti, katkelma sadusta Kolme karhua, 1918 (Rudolf Koivu (Otava, 1990) Rudolf Koivun satukirja

SINITURKKI

Siniturkki ei ole maakarhu eikä jääkarhu. Siniturkki on satukarhu.

— Mistä sininen värisi, mistä nimesi?

— Koska olen satukarhu, voivat satutoverit arvata värini arvoituksen.

Hellikillä on kolme pientä tonttua, harmaatakkista, punalakkista.

Hellikin tontut, arvatkaa!

Teppo tonttu vilkutti viisasta silmäänsä.

— Kuuntele, Hellikki! Kuule, Siniturkki! Minä arvaan. Tällainen on minun selitykseni:

Kaukana, kaukana täältä on suuri, sininen meri. Laineet läikkivät siellä iloisina ja kirkkaina, ja delfinit loikkivat ja loiskuttelevat vallattomina vaahdon keskellä. Siinä meressä on saari, jonka rannoilta jyrkät kalliot kohoavat heleänsinistä taivasta kohti. Jos kiipeät ylös, näet pienen maailman täynnä ihanauden runsautta. Keltaiset ja kultaiset hedelmät nuokkuvat raskaina oksilla, valkoiset talot kurkistavat ruusutarhojen takaa, ja aurinko siivilöi kuuman hehkunsa etelän varjoisten lehvistöjen lomitse.

Saaren rantakallioista on yksi ihmeellisempi muita. Siinä on luola, jossa asuu satuja. Ihmiskielellä sen nimi on Caprin sininen luola.

Matkustajat tulevat laivoilla, laskutuvat varovaisesti pieniin valkeihin venheisiin, pancutuvat pohjalle pitkäksensä ja antavat soutumiehen ohjata ahtaasta aukosta vuoren sisään.

Kuinka salaperäistä siellä on! Sininen hämy verhoaa veden, ilman ja luolan kiviset seinät ja katon. Jos pistät kätesi veteen, näyttää sekin siniseltä. Ihmiset, jotka luulevat olevansa hyvin viisasta väkeä, ovat selittäneet tieteittensä avulla, mistä muka se sini johtuu. Pienistä vesieläimistä, sanovat. Mutta minulla on omat tietoni, hauskemmat ja kauniimmat, ja minä olen itse nähnyt, mitä kerron.

Katsokaas, siellä luolan pohjassa, syvällä veden alla, asuu Välimeren Alti sinisessä kivilinnassaan.

Matkustin pikkuruisessa näkinkenkävenessä Tippa-sisareni kanssa.

Tonttujen, nähkääs, on tapana tehdä pitkiä matkoja. Tippa on hyvin minun näköiseni. Hänellä vain ei ole milloinkaan ollut partaa, koska hän on nainen; sen sijaan hänellä on pitkä, valkoinen tukka.

Siniset kalat uiskentelivat ympärillämme, opastaen meitä. Venhomme solui ilman airoja hiljaisen merenalaisen virran mukana.

Yhtäkkiä kuului liplatusta ja laplatusta, ja vaahto kupli ja kohisi veneemme keulassa.

»Tervetuloa, tervetuloa!» huusivat iloiset, heleät äänet, ja pieniä päitä pilkisteli joka aallon harjalta. Sirot vedenneidot tarttuivat kilvan näkinkenkäämme, ja tuokiossa painuimme syvyyteen.

En kykene teille sanoilla kuvailemaan sitä ihmeellistä sinimaailmaa, joka nyt etemme avautui. Se kimalteli, kuului ja välkkyi tuhansissa